

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบ จัดระดับการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและทดสอบแบบจำลองการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ อุทยานแห่งชาติ 7 แห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ อุทยานแห่งชาติห้วยเมฆี่, อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ด, น้ำตกพลิ้ว, เขาคิชฌกูฏ, เขาชะเมา-เขาวง, ทับลาน และปางสีดา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบจำลองการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยปรับแต่งเป็นแบบสำรวจเพื่อใช้เก็บข้อมูลภาคสนามและแบบสอบถามที่นำไปเก็บข้อมูลจากหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในอุทยานแห่งชาติ นักท่องเที่ยว ประชาชนชุมชนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า

1. อุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง มีความสามารถในการบริหารและการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน
2. ระดับความสามารถในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งมีความใกล้เคียงกันมากตามลำดับดังนี้ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ได้ระดับคะแนน 43 รองลงมาคือ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว 42 คะแนน อุทยานแห่งชาติห้วยเมฆี่, อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ, อุทยานแห่งชาติทับลาน ได้แห่งละ 41 คะแนน อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าและหมู่เกาะเสม็ดได้ 40 คะแนน และอุทยานแห่งชาติปางสีดาได้ 38 คะแนน และเมื่อเฉลี่ยเปรียบเทียบระหว่างอุทยานแห่งชาติทางบกกับอุทยานแห่งชาติทางทะเลพบว่า อุทยานแห่งชาติทางบกมีระดับความสามารถสูงกว่าอุทยานแห่งชาติทางทะเลเพียงเล็กน้อยที่ระดับ 41 : 40.50 คะแนน
3. แบบจำลองการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถปฏิบัติได้กับกิจกรรมที่อุทยานแห่งชาติทั้ง 7 แห่ง โดยมีการดำเนินการในระดับสูงตั้งแต่ร้อยละ 79.18 ถึง 89.58 ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าแบบจำลองการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆได้

Abstract

The research purposes are three :

1. To compare Ecotourism Management ability of Eastern region National Park
2. To rank the position of the Ecotourism Management ability of Eastern Region National Park
3. To test the Ecotourism Management Model

The research methodology is to set up the Ecotourism Management Model, and then bring it to test with seven national parks in the Eastern Region. The parks to be studied are: Kho Chang , Kao IamYar - Kho Smet, Plew Waterfall , Kao Kichakoot, Kao Chamao-Kao Wong , Taplan, and Prang Seeda .

The results are :

- 1 There are difference in Ecotourism Management ability among seven national parks .
- 2 The ability ranking are shown as follow as Kao Chamao-Kao Wang score 43 , Plew Waterfall score 42 , Kho Chang Kao Kichakoot and Taplan are the same score 41 , Kao IamYar - Kho Smet score 40 and Prang Seeda score 38 .
- 3 The main land national parks have more Ecotourism Management ability than marine national parks . The score of the main land national parks is 41. The score of marine national parks is 40.5 .

The Ecotourism Management practice of seven national parks meet 79.18 to 89.58 percent of the Ecotourism Management Model, and this is a confidence that the model can be a guideline to set Ecotourism Management Standard, for national parks and other natural tourism place.